Heeft de Covid-19 pandemie psychoproblematiek veroorzaakt bij zorgpersoneel in rust- en verzorgingshuizen?"

Haio: ZAHIR Khalid , KUL
Promotor: VERBAKEL Jan , KUL
Praktijkopleider: BUTTIENS Marc , Foerts Greta , Politis Catherine , VAN HAMME Guido

Context: De COVID-19-pandemie was een globale noodsituatie. Eerstelijns zorgverleners binnen woonzorgcentra (WZC) werden zowel op fysiek als mentaal vlak geconfronteerd met uitzonderlijke uitdagingen. Het doel van dit onderzoek was te achterhalen wat de prevalentie van angst, depressie, posttraumatische stress-stoornis (PTSS) en stress was onder de eerstelijns zorgverleners in WZC tijdens de COVID-19-pandemie.

Onderzoeksvraag: “Wat is de psychologische impact van de COVID-19-pandemie op verpleegkundigen en andere professionele zorgverleners in woonzorgcentra?“

Methode: Deze systematische literatuurstudie volgt de PRISMA2020-normen. De beoordeelde literatuur werd gezocht binnen de databanken Embase, CINAHL en MEDLINE via Pubmed o.b.v. ingevoerde (gestandaardiseerde) zoektermen per databank (MeSh via Pubmed, Emtree via Embase). Alle papers werden geïncludeerd, betreffende eerstelijns zorgverleners werkzaam tijdens de COVID-19-pandemie binnen WZC over heel de wereld. De primaire uitkomsten waren angst, depressie, PTSS en stress. Risk of bias werd getoetst middels de critical appraisal tool voor ‘prevalence studies’ van het Joanna Briggs Instituut (JBI).

Resultaten: In totaal werden 11 artikels geïncludeerd, waarvan 10 een dwarsdoorsnede-onderzoek behelsde, met gezamenlijk 5205 deelnemers, waarvan 67.5% verpleegkundigen (n = 3515), 30% zorgkundigen (n = 1564) en 85.5% was vrouw (n = 4448). Zes artikels (54.5%) waren van hoge methodologische kwaliteit en alle artikels werden als minor risk of bias gescoord. In de geïncludeerde artikels werden primaire uitkomstmaten gemeten middels verschillende (gevalideerde) instrumenten met verschillende afkapwaarden. Hierdoor was een meta-analyse niet mogelijk. De hoogst gerapporteerde prevalentie van angst was 52.5% (Japan), depressie 56.7% (Japan), PTSS 65.1% (Ierland) en stress 45.8% (Verenigd Koninkrijk).

Conclusie: De gerapporteerde cijfers wijzen erop, dat de COVID-19-pandemie een negatieve invloed bleek te hebben op de psychologische gezondheid van WZC-zorgverleners. De gebruikte meetinstrumenten zijn louter indicatief en een klinische diagnose heeft de bovenhand. De impact op lange termijn is in België nog onbekend en verder onderzoek is nodig om deze te begrijpen om adequate interventiemaatregelen tijdig te ontwikkelen.